

BAMBLE KOMMUNE

Enhet for skole og barnehage

Åpner dører mot
verden og framtida

KOMMUNALE BARNEHAGER

Kvalitetssikring av språk

BAMBLE KOMMUNE

Enhet for skole og barnehage

Åpner dører mot

verden og framtida

KVALITETSSIKRING SPRÅK

BAMBLE KOMMUNE

Språk påvirker alle utviklingsområder rundt barnet, og er en av de viktigste døråpnerne i barnas møte med Verden & Fremtiden.

Dette er en av fem hovedfokus i Strategidokumentet for Enhet for skole og barnehage.

Kvalitetssikring og tidlig intervensjon.

Kvalitetssikring språk er et verktøy for å systematisere og dokumentere den observasjonen vi allerede gjør ute i barnehagen i dag. Den skal hjelpe oss til å fange opp eventuelle utfordringer barn har på et tidlig tidspunkt – og sette inn nødvendige tiltak. Observasjonen skal foregå i daglige situasjoner på avdelingene.

Språk i bruk er språk i vekst!

Voksne som deltar, språksetter og kommuniserer i hverdagssituasjoner er helt vesentlig for barnets språkutvikling. Språkarbeidet i barnehagene skal først og fremst foregå i daglige situasjoner med andre barn og aktive voksne. Det er viktig at observasjonene blir gjort av barna der de er i relasjon med andre.

Normalutvikling

Normalitetsbegrepet er veldig vidt, spesielt på aldersgruppen 0- 6 år. Det er viktig å ikke problematisere situasjonen rundt barna dersom barna avviker fra kjennetegnene, men heller sette fokus på bedre tiltak i forhold til deres ressurser og behov.

Det er ønskelig at flerspråklige barna skal utvikle de samme språklige ferdigheter som norske barn. For å nå dette målet må tilretteleggingen intensiveres.

Tanken bak skjemaene

Vi har et skjema for alle barna på avdelingen, og et er laget for enkelt barn. Ved å samle alle resultatene på avdelingen kan vi vurdere hvilke områder som eventuelt bør forbedres. Skjema for enkelt barnet kan være mer praktisk å bruke i tilknytning til ressursanalyser og foreldresamtaler.

Språklige ferdigheter 2 til 3 år

Kjennetegn	Dette kan vi gjøre	Observasjon
<p>Barnet bruker to til tre ord setninger.</p> <p>Barnet forteller med mimikk, kroppsspråk, gester og ord.</p> <p>Mengde til 2</p> <p>Barnet kan minst to farger</p> <p>Barnet deltar i sangleker og rim/regler</p> <p>Viser interesse for billedbøker</p> <p>Kan kombinere to gjenstander. For eksempel: "Kan du legge dukken i sengen".</p>	<p>Språk legge og kommunisere rundt handlinger, situasjoner og gjenstander.</p> <p>Stimulere alle sanser. Se, høre, føle, kjenne, bevege, lukte og smake.</p> <p>Bruke konkreter/konkrete situasjoner: Språkposer, matlaging, tegning, turer, lek, IKT</p> <p>Rim, regler og bevegelsesleker</p> <p>Aktiv bruk av billedbøker</p> <p>Prosjektarbeid/fokusperioder/ dokumentasjon</p>	<p>Bevisste voksne som observerer og deltar i lek og hverdagsaktiviteter. Skriv gjerne ned setninger i ulike situasjoner.</p> <p>Bruke hverdags situasjoner/ stille gode spørsmål - For eksempel "Kan du legge dukken i sengen? (kombinere to gjenstander).</p> <p>Praksisfortellinger</p>

1-2 åringen skal ha samlet fra tjue til femti ett ords ytringer for å kunne danne to til tre ord setninger når de nærmer seg 2 til 3 år.

BAMBLE KOMMUNE
 Enhet for skole og barnehage
 Åpner dører mot
 verden og framtida

1-2 åringen skal ha samlet fra tjue til femti ett ords ytringer for å kunne danne to til tre ord setninger når de nærmer seg 2 til 3 år.

OBSERVASJON SPRÅK: 2-3 ÅR (På hvert enkelt barn)

Navn på barnet: _____ Avdeling: _____ Dato: _____

To til tre ord	Rim/regler - sangleker	Ord og gester	Mengde til to til tre	Farge 1	Farge 2	Interesse for billedbøker	Kombinere to gjenstander

Kommentarer: _____

Språklige ferdigheter 3 til 4 år

Kjennetegn	Dette kan vi gjøre	Observasjon
<p>Barnet bruker setninger på inntil tre til fire ord i riktig rekkefølge (Flerspråklige uttrykker seg med mimikk, gester, og kroppsspråk)</p> <p>Barnet kan gjenfortelle med støtte fra bilder/bildebøker.</p> <p>Barnet kan minst et rim eller regle.</p> <p>Barnet kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grunnfargene (rød, blå, gul, grønn) - stor/ liten, lang/kort, minst/størst - i, på, under, over, bak, foran - Mengde tre til fire 	<p>Språklegge og kommunisere rundt handlinger, situasjoner og gjenstander.</p> <p>Bruke konkrete/konkrete situasjoner: Språkposer, matlaging, tegning, turer, lek, IKT, Kims lek, Snakkepakka.</p> <p>Spill/puslespill</p> <p>Aktiv bruk av billedbøker med tekst.</p> <p>Drama/teater/rollespill</p> <p>Rim, regler og Språksprell.</p> <p>Prosjektarbeid/fokusperioder/ dokumentasjon</p>	<p>Bevisste voksne som observerer og deltar i lek og hverdagsaktiviteter. Skriv gjerne ned setninger i ulike situasjoner.</p> <p>Bruke hverdags situasjoner - For eksempel "Kan du sette koppen <u>på</u> bordet?" «Kan du sette tallerkenen <u>under</u> tralla?» «Kan du hente <u>tre</u> sakser?»</p> <p>Praksisfortellinger</p>

Rim og regler er en viktig forutsetning for leseopplæringen i skolealder.

BAMBLE KOMMUNE
 Enhet for skole og barnehage
 Åpner dører mot
 verden og framtida

Språklige ferdigheter 4 til 5 år

Kjennetegn	Dette kan vi gjøre	Observasjon
<p>Forteller en kort historie med sammenheng ved hjelp av bilder, konkreter/egne opplevelser</p> <p>Barnet kan rime på egenhånd.</p> <p>Kan første bokstaven i navnet sitt</p> <p>Barnet kan: Sekundærfargene</p> <ul style="list-style-type: none"> - Brun, lilla, rosa, turkis, grå. - trekant, sirkel, kvadrat. - tung/lett, høy/lav - Uttaler alle språklyder. (Det kan ikke forventes at de kan s, r, kj, skj.) 	<p>Språklegge og kommunisere rundt handlinger, situasjoner og gjenstander.</p> <p>Bruke konkreter/konkrete situasjoner: Språkposer, matlaging, tegning, turer, lek, IKT, Kims lek, Snakkepakka. Spill/puslespill.</p> <p>Aktiv bruk av billedbøker med tekst.</p> <p>Rim og regler.</p> <p>Tegne seg selv, samtale rundt barnas tegninger.</p> <p>Lytte leker, som for eksempel lydlotto, Jørgen Frosts språk leker, Språksprell, oppmerksomhet mot lyder i hverdagsituasjoner.</p> <p>Prosjektarbeid/fokusperioder/ dokumentasjon</p>	<p>Bevisste voksne som observerer og deltar i lek og hverdagsaktiviteter. Skriv gjerne ned setninger i ulike situasjoner.</p> <p>Bruke hverdags situasjoner - For eksempel "Kan du gi meg to brune fargeblyanter og en rosa?" <i>Leke formjakt inne og ute.</i></p> <p>Praksisfortellinger</p>

I fire til femårsalder skal barnet mestre grunnleggende språkferdigheter.

Daglig kommunikasjon er viktig for barnet for å utvikle et rikt talespråk. (Grammatikk, korrekt setnings oppbygning, ordforklaring og evnen til å beskrive handling.)

BAMBLE KOMMUNE
Enhet for skole og barnehage
Åpner dører mot
verden og framtida

Språklige ferdigheter 5 til 6 år

Kjennetegn	Dette kan vi gjøre	Observasjon
<p>Barnet kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mengdebegrep opp til 6 - kjenne tallrekka fra 1-10 - rime på egenhånd 	<p>Språklegge og kommunisere rundt handlinger, situasjoner og gjenstander.</p> <p>Bruke konkreter/konkrete situasjoner: Språkposer, matlaging, tegning, turer, lek, IKT, Kims lek, snakkepakka. Spill/puslespill.</p>	<p>Bevisste voksne som observerer og deltar i lek og hverdagsaktiviteter. Skriv gjerne ned setninger i ulike situasjoner.</p>
<p>Kjenne lese- og skriveretningen</p> <p>Barnet kan skrive navnet sitt.</p> <p>Barnet kan gjenfortelle fra en bok/lydbok uten visuell støtte.</p> <p>Barnet forstår nektende setninger.</p>	<p>Tekstskaping</p> <p>Tallkort, mengdekort, lek med tall og mengder</p> <p>Bruke mye rim/regler og leke med språket.</p> <p>Høytlesning - la barna gjenfortelle. (Bok/lydbok)</p> <p>Grensesetting. (Du får ikke lov Oskar...)</p> <p>Prosjektarbeid/fokusperioder/dokumentasjon</p>	<p>Bruke hverdags situasjoner - For eksempel "Kan du sette 6 kopper på bordet?"</p> <p>Praksisfortellinger</p>

I fem til seksårsalder skal barnet mestre grunnleggende språkferdigheter og et godt talespråk før skolestart

BAMBLE KOMMUNE
 Enhet for skole og barnehage
 Åpner dører mot
 verden og framtida

SPRÅKLIGE FERDIGHETER – 5-6 ÅR

OBSERVASJON SPRÅK: 5-6 ÅR (På hvert enkelt barn)

Navn på barnet: _____ Avdeling: _____ Dato: _____

Mengde 1-6	Tallrekka til 10	Gjenforteller fra en bok uten bilder	Rimer på egenhånd	Kjenner lese- og skriveretningen	Skriver navnet sitt	Forstår nektende setninger